

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Rangschikking als landgoed

Werkboek

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen*

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	De historie van uw landgoed	4
3	In kaart brengen	6
4	Foto's van de opstallen	13
5	Beschrijving van de terreinen en opstallen	14
6	Plan voor beplanting	18
7	Plan voor natuur	21
8	Kaart voor openstelling	24
9	De aanvraagprocedure	26

1

Inleiding

In Nederland liggen veel landgoederen met een oorspronkelijk historisch karakter. De overheid wil helpen deze in stand te houden. Ze vormen een wezenlijk onderdeel van het natuurschoon.

Bent u eigenaar, vruchtgebruiker of erfpachter van een landgoed? Dan kunt u uw onroerende zaak als landgoed laten rangschikken onder de Natuurschoonwet 1928. Dat betekent dat uw landgoed ook voor de Belastingdienst als landgoed gaat gelden. Dankzij de fiscale faciliteiten die u dan ontvangt, kunt u uw landgoed en dus het natuurschoon makkelijker in stand houden.

Om uw landgoed te laten rangschikken, vult u een aanvraagformulier in. U moet daarnaast verschillende bijlagen toevoegen. In dit werkboek staat hoe dat in zijn werk gaat. Ook worden de verschillende formulieren nader toegelicht.

In deze brochure vindt u de volgende onderdelen:

- De historie van uw landgoed
- In kaart brengen
- Foto's van de opstallen
- Beschrijving van de terreinen en opstallen
- Plan voor beplanting
- Plan voor natuur
- Kaart voor openstelling
- De aanvraagprocedure

2

De historie van uw landgoed

In één van de bijlagen bij het aanvraagformulier beschrijft u de historie van uw landgoed. In dit hoofdstuk leest u hier meer over.

U kunt als eigenaar, vruchtgebruiker of erfpachter van een landgoed rangschikking aanvragen. Dit kan ook in samenwerking met de bureu. Als de buurman ook een rangschikking aanvraagt, heet dit een 'samenwerkingsrangschikking'. Heeft de buurman al een rangschikking, dan heet dit een 'aanleuningrangschikking'.

Stap 1: Maak een beschrijving

Start de beschrijving, als dat kan, op het moment van ontstaan van het landgoed. Vertel wie de stichter was. Geef ook aan wat de ontwikkeling van het landgoed heeft beïnvloed door de jaren heen. Vermeld bijvoorbeeld belangrijke ontginningen die hebben plaatsgevonden, zoals heideontginningen, aanleg van bossen en lanen. Hebben er in het verleden belangrijke ingrepen in de waterhuishouding, eventuele ruilverkavelingen of landinrichtingen plaatsgevonden? Beschrijf deze dan ook.

Een voorbeeld: De geschiedenis van landgoed 'Nijendal'

Het landgoed Nijendal is gevormd door de ontginning van het beekdal de Vliet in de 17de eeuw. In de 18de eeuw zijn de hoger gelegen 'woeste gronden' in cultuur gebracht met de aanplant van grove den en eik. Omstreeks 1850 is op het zuidelijk deel van het landgoed – vermoedelijk door Pieters – de buitenplaats Nijendal aangelegd, met zicht over oude esgronden op de toren van Babel.

Aanleg van gracht en historisch park dateert ook van die tijd en is voor een deel nog goed herkenbaar. Ook zijn in die tijd lanen aangelegd die ook nu nog van betekenis zijn voor de structuur van het landgoed.

In het kader van de ruilverkaveling De Vlietlanden in 1956 is een omleidingskanaal gegraven, dat het landgoed in noordelijke richting sterk ontwaterd. Het Elzenbroek is sindsdien beplant met populieren.

In het beekdal van de Vliet zijn voor het verbeteren van de bedrijfsvoering hier en daar houtopstanden verwijderd. Ook gelet op de rangschikking als landgoed zijn daar beplantingen aangebracht.

Stap 2: Voeg documentatie toe

Historische buitenplaats

Gaat het om een historische buitenplaats of een deel daarvan? Stuur dan oude tekeningen, kaarten, beschikkingen van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (voorheen bekend als RACM – Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, of als RDMZ – Rijksdienst voor de Monumentenzorg), beschrijvingen of andere documentatie mee waaruit blijkt dat er nu nog elementen of kenmerken aanwezig zijn van de aanleg van een historische tuin of historisch park van vóór 1850.

Aanleun- of samenwerkingsrangschikking en de historische samenhang

Gaat het om een landgoed kleiner dan vijf hectare die gerangschikt kan worden via een aanleun- of samenwerkingsrangschikking? Dan moet u de historische samenhang tussen uw eigen landgoed en dat van het aangrenzende landgoed aan kunnen tonen. Als uw landgoed één hectare of kleiner is, moet u de nauwe historische band aantonen die bestaat tussen de op uw landgoed gelegen opstal (gebouwd vóór 1950) en het andere landgoed. Stuur in deze gevallen gegevens mee uit historische bronnen, wetenschappelijke literatuur, akten, besluiten/beschikkingen rijksmonument, overeenkomsten (beheerplannen) of kadastrale uittreksels.

3

In kaart brengen

Bij het aanvraagformulier voegt u ook een bijlage toe waarin u uw landgoed in kaart brengt. Hoe u dat doet leest u hier.

U brengt vervolgens uw landgoed in kaart. Op een topografische kaart geeft u precies aan waar uw landgoed ligt en uit welke terreinen het bestaat. U voegt verder kadastrale uittreksels en kaarten bij waarop de te rangschikken kadastrale percelen zijn weergegeven. Tot slot maakt u een overzicht van alle percelen die u – geheel of gedeeltelijk – wilt laten rangschikken.

Stap 1: Vraag een topografische kaart aan

U kunt dit doen bij de RVO. U krijgt dan binnen drie werkdagen een topografische kaart van schaal 1:10.000, van uw regio. Of van 1:2500 als uw landgoed kleiner dan vijf hectare is.

Tip

Maak kopieën van de topografische kaart. Gebruik deze bij het invullen van uw aanvraag. Zo kunt u later de originele kaart nog eens gebruiken. Bijvoorbeeld bij het aangeven van wijzigingen of bij het indienen van een openstellings-situatiekaart (zie hoofdstuk 8: Kaart voor openstelling.)

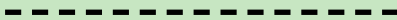
Stap 2: Teken de grenzen op uw landgoed in

Zorg dat de grenzen van en binnen uw landgoed goed zichtbaar zijn op de kaart. Maak ze zwart. Doe dit als volgt:

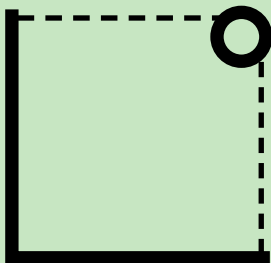
De grens van uw landgoed

De grens van twee landbouwterreinen die met de 'open' zijde tegen elkaar liggen.

De grens van een landbouwterrein waar de omzoming gevormd wordt door een landschapsbepalende boom of boomgroep. Trek de lijn van de boomgroep naar de uiteinden van de tegenoverliggende houtopstanden (zie voorbeeld hieronder). Bij meer dan één boom of boomgroep kunt u kiezen welke de landschapsbepalende boom wordt.

- Landschapsbepalende boom
- Beplanting

Stap 3: Kleur de verschillende terreinsoorten in

Op uw landgoed komen verschillende terreinsoorten voor. Kleur die op de kaart in met transparante kleurstiften. Gebruik de kleuren zoals hierna aangegeven in de kaders. Ook de terreinen die u gaat aanplanten met bossen of andere houtopstanden of gaat omvormen tot natuurterrein, moet u inkleuren op de topografische kaart.

Let op!

Wilt u de houtopstanden – in eigendom van uw buren – mee laten gelden als omzoming voor uw landbouwterreinen? Dan geeft u deze houtopstanden met een rode kleur aan (punten of lijnen).

Bossen en houtopstanden zonder hoge cultuur- of natuurwaarden

Opgaand bos

Open plekken van minder dan tien are kunnen als bos worden aan gegeven.

Snelgroeïend bos

Het moet zijn aangelegd in het kader van de 'Regeling bijdragen aanleg snelgroeïend bos'. Het terrein kan ook als landbouwterrein worden ingedeeld. Indien het bos nodig is om aan de voorwaarde te kunnen voldoen dat het landgoed voor ten minste 30% is bezet met houtopstanden of natuurterreinen dan dient dit bos in stand te worden gehouden.

Boomweide

Dit is grasland met bomen, in een plantverband van maximaal tien bij tien meter, gebruikt als veeweide of hooiland.

Kapvlakten die kleiner zijn dan 0,5 ha

Een afzonderlijke kapvlakte van een halve hectare of minder kan altijd als houtopstand beschouwd worden.

Wegen en paden

Het gaat om wegen en paden in opgaand bos, snelgroeïend bos, boomweide of kapvlakten.

Bossen en houtopstanden met hoge natuurwaarden

Eiken-beukenbossen

Voor zover deze niet al zijn opgenomen bij 'bos en houtopstanden met hoge cultuurwaarden'.

Struweelachtige bossen

Zoals:

- abelen-iepenbossen en essen-iepenbossen die voorkomen in het riviereengebied, de binnenduïnrand, het zeekleigebied en op de onderhellingen van de Zuid-Limburgse beekdalen
- elzenrijke essen-iepenbossen en vogelkersessenbossen. Dit zijn rivieren- en beekbegeleidende bossen
- berken-zomereikenbosjes (strubbenbosjes) op heel droge arme gronden op de Veluwe, in Drenthe en in de duinen
- buitendijkse schietwilgenbossen. Dit zijn bossen die groeien in permanent vochtige en periodiek door rivierwater overstroomde uiterwaarden en zoetwatergetijdgebieden

Bron- en moerasbossen

Het gaat om bossen zoals het berkenbroek, elzen-eikenbos, elzenen wilgenbroek, en elzen- en essen-bronbossen. Als inheemse populieren zijn aangeplant in deze bron- en moerasbossen,

dan bezitten deze bossen toch voldoende natuurwaarden om ze onder dit terreintype aan te merken.

Wegen en paden

Het gaat om wegen en paden in eiken-beukenbossen, struweelachtige bossen, bron- en moerasbossen.

Kroonprojectie bij bomen

U kunt de oppervlakte van lijnvormige houtopstanden (zoals lanen, hout-singels en hagen) laten meetellen bij de oppervlakte houtopstanden. Dan moet u uitgaan van de kroonprojectie van deze lijnvormige houtopstanden. Dat is de schaduw wanneer de zon recht boven het element staat. Het gaat om de situatie op het moment van het verzoek om rangschikking. Deze houtopstanden moet u dan intekenen als terreintype 'bossen en houtopstanden'. De met een rode kleur ingetekende houtopstanden (dit zijn de houtopstanden in eigendom van uw burens, dienend als omzoming voor uw landbouwterreinen) mag u niet meetellen bij de oppervlakte houtopstanden.

Bossen en houtopstanden met hoge cultuurwaarden

Historische parken en tuinen

De eerste aanleg moet dateren van vóór 1850 en nog herkenbaar aanwezig zijn.

Structuurbepalende lanen

Het gaat om wegen en paden met aan beide zijden een of meer rijen bomen die kenmerkend zijn voor de structuur van het landgoed en het landschap ervan.

Hoogstamboomgaarden hakhout en hakgrienden

Alleen hakhout en hakgrienden met een hakcyclus van drie jaar of meer.

Wegen en paden

Het gaat om wegen en paden in historische parken en tuinen, hoogstamboomgaarden en hakhout en hakgrienden.

Kapvlakten

Kapvlakten die groter zijn dan 0,5 ha

Deze kapvlakten mogen afzonderlijk niet groter zijn dan 15% van de met houtopstanden bezette oppervlakte met een maximum van 5 hectare.

Landbouwterreinen

Diverse landbouwterreinen

Het gaat hier om bouwland, tuinbouwland, grasland, scharrelterreinen, laagstamboomgaarden, kerstboomteelten, teelten van kweekgoed.

Snijgriend

Griend met een hakcyclus van één of tweemaal per twee jaar moet als landbouwterrein worden aangegeven.

Snelgroeïend bos

Het moet zijn aangelegd in het kader van de 'Regeling bijdragen aanleg snelgroeïend bos'. Het terrein kan ook als bos worden ingedeeld (zie terreinsoort: Bossen en houtopstanden zonder hoge cultuur- of natuurwaarden).

Volkstuinen

Volkstuinen kunnen als landbouwgrond worden aangegeven als er geen complexen van recreatieve opstallen zoals vakantiehuisjes op staan.

Wegen en paden

Het gaat hier om wegen en paden in de diverse landbouwterreinen, snijgriend en snelgroeïend bos en volkstuinen.

Natuurterreinen

Diverse natuurterreinen

Het gaat hier om hoogvenen, zandverstuivingen, duinterreinen, kwelders, sluffers, schorren, gorzen, slikken en groene stranden.

Heidevelden

Heidevelden (eventueel met opslag van bomen zoals vliegdennen). Heeft het heideveld een afzonderlijke oppervlakte van minder dan tien are? En ligt het in een bos? Dan tekent u het in als bos.

Laagveenmoerassen

Trilveen, moeras- en veenplassen.

Waterpartijen

Vennen, poelen, beken, kleine rivieren, wielen, afgesloten rivierlopen, kreken, bronnen en sprengen.

Rietlanden, ruigten en struwelen

Natuurlijke graslanden

Kalkgraslanden, bloemrijke graslanden van het heuvelland, van het zand- en het veengebied, of van het rivieren- en zeekleigebied, natte schraalgraslanden, dotterbloemgraslanden van beekdalen, of van veen- en kleigebieden, natte matig voedselrijke graslanden, droge schraalgraslanden van de hogere gronden, droge kalkarme duingraslanden, droge kalkrijke duingraslanden en binnendijkse zilte graslanden. Dit zijn

graslanden die niet of nauwelijks worden bemest en slechts in gebruik zijn voor begrazing of als hooiland.

Wegen en paden

Het gaat om wegen en paden gelegen in de natuurterreinen.

Overige terreinen

Dagrecreatieterreinen

Het gaat om kleine dagrecreatie terreinen. Dus niet voor intensief gebruik, deze kunnen niet worden gerangschikt.

Golfterreinen

De delen van de golfterreinen die zijn bezet met houtopstanden, tekent u in als bos (lichtgroen). De golfterreinen mogen niet zijn aangelegd in historische tuinen of parken.

Kampeerterreinen

Er gelden wel voorwaarden: zie de brochure 'Rangschikking als landgoed: voorwaarden', hoofdstuk 7.

Parkeerterreinen

Het gaat hier om terreinen van beperkte omvang alleen voor eigen gebruik of bezoekers.

Erven en tuinen

Het gaat hier om erven en tuinen bij een boerderij, woning of andere gebouwen.

Wegen en paden

Het gaat om wegen en paden op dagrecreatieterreinen, golfterreinen, kampeerterreinen, parkeerterreinen, erven en tuinen.

Water

Waterpartijen die niet in andere terreinsoorten zijn opgenomen

Bijvoorbeeld grachten, poelen, vennen, beken, riviertjes, brede slootpartijen.

Stap 4: Nummer terreinen, zet letters bij opstallen

1 Nummer de terreinen

Geef elk terrein op uw landgoed een nummer: 1, 2, ... enzovoort. Elk aaneengesloten terrein van éénzelfde kleur krijgt één terreinnummer. Dit betekent bijvoorbeeld dat landbouwterreinen gescheiden door houtopstanden een apart nummer krijgen. Terreinen die niet gerangschikt kunnen worden of die u niet wilt rangschikken, kleurt u niet in. Ze vormen dus witte plekken op de kaart. De houtopstanden die niet op uw eigen terrein zijn gelegen (maar wel als omzoming dienen voor uw landbouwterreinen) kleurt u met rood in, maar krijgen geen terreinnummer.

2 Zet letters bij de opstallen

Zet een letter bij de opstallen die meetellen bij de rangschikking: a, b, ... enzovoort. Opstallen met een nokhoogte van minder dan 2 meter boven het maaiveld hoeft u niet in te tekenen. Het gaat dan om garages, schuurtjes, plantenkasjes voor privé-gebruik, hondenhokken en andere getimmerten.

Let op!

Opstallen die van cultuurhistorisch belang zijn, zoals bakhuisjes, moet u in elk geval wel intekenen. Ook als ze een nokhoogte onder de twee meter hebben. Opstallen die u niet kunt of wilt laten rangschikken, lakt u weg. Zo is duidelijk dat deze opstallen niet meedoen voor de rangschikking. Zie ook 'Rangschikking als landgoed: voorwaarden', hoofdstuk 6.

Tip

Staan er op de kaart dicht bij elkaar veel opstallen, vergroot dit gebiedje dan op een ander kaartje uit. Zet daar de corresponderende nummers en letters bij.

Stap 5: Geef de te rangschikken percelen aan

Vraag kadastrale uittreksels en één of meer kaarten aan bij het Kadaster. In deze uittreksels en op deze kaarten zijn de percelen aangegeven die u wilt rangschikken. De adressen kunt u vinden op www.kadaster.nl

Als de kadastrale gegevens niet de meest recente eigendomssituatie aangeven, voeg dan een kopie bij van de originele akte van overdracht, inclusief eventuele bijbehorende kaartschetsen.

Geef in een aparte bijlage een overzicht van de percelen die u wilt laten rangschikken. En zet per perceel de (geschatte) oppervlakte erbij.

4

Foto's van de opstallen

Met uw aanvraagformulier stuurt u ook foto's van de opstallen mee. Hoe u deze maakt en meestuurt leest u hier.

U maakt kleurenfoto's van alle opstallen die u wilt laten rangschikken. Zie 'Rangschikking als landgoed: voorwaarden', hoofdstuk 6.

Maak opnames schuin voor en schuin achter, diagonaalsgewijs. En geef de foto's het terreinnummer en de letter die u ook op de kaart heeft gezet. Zie hoofdstuk 3, stap 4 hiervoor.

U hoeft geen foto's te maken van opstallen met een nokhoogte minder dan 2 meter boven het maaiveld, zoals garages, schuurtjes, plantenkasjes voor privé-gebruik, hondenhokken en andere getimmerten. Behalve als deze opstallen van cultuurhistorisch belang zijn, zoals bakhuisjes.

5

Beschrijving van de terreinen en opstallen

Alle informatie die op de kaart staat, neemt u over op een overzicht. Dit stuurt u ook mee met uw aanvraag.

Gebruik voor het overzicht het formulier 'Opgave Terreinen en opstallen'. U kunt dit samen met de 'Aanvraag Rangschikking van uw landgoed' downloaden van onze website: www.mijn.rvo.nl. U mag ook zelf een formulier maken. Gebruik dan wel hetzelfde format.

Kolommen

Terreinnummer

Zet hier het terreinnummer van de topografische kaart.

Oppervlakte

Bereken van elk terrein de oppervlakte tot op een halve hectare nauwkeurig. U kunt dit het eenvoudigst bepalen met een planimeter of met behulp van doorschijnend millimeterpapier.

Let op!

De rood ingetekende houtopstanden (dit zijn de houtopstanden in eigendom van uw burens, die als omzoming voor uw landbouwterreinen dienen) mag u niet meetellen bij de oppervlakte houtopstanden.

Code terreintype

Geef aan om welke terreinsoort het gaat.

Doe dit als volgt:

Terreincode

Bo (toekomstige) bossen en houtopstanden zonder hoge cultuur- of natuurwaarden

Bc (toekomstige) bossen en houtopstanden met hoge cultuurwaarden

Bn (toekomstige) bossen en houtopstanden met hoge natuurwaarden

K kapvlakten groter dan 0,5 hectare

L landbouwterreinen

N (toekomstige) natuurterreinen

O overige terreinen

W vijvers, poelen, beken, vijvers, grachten e.d.

Opengesteld

Geef aan of het terrein is opengesteld volgens de voorwaarden die u vindt in de brochure 'Rangschikking als landgoed: voorwaarden', hoofdstuk 8. Vul ja of nee in.

Kenmerkende elementen

Geef aan of er speciale kenmerken op het terrein zijn die bepalend zijn voor het karakter van het landgoed. Hieronder staat een niet-uitputtende lijst van voorkomende kenmerken.

Vergelijk ook met de historische beschrijving die u van uw landgoed geeft als bijlage bij uw aanvraag. En kijk ook in beschrijvingen of beheerplannen voor uw landgoed die voor een ander doel zijn opgesteld.

Geologische en geomorfologische elementen

- beken
- stuifduinen
- pingo's
- vennen
- poelen
- en dergelijke

Landschapselementen

- boomgroepen
- solitairen
- houtwallen
- houtsingels
- hagen
- en dergelijke

Cultuurhistorische elementen

- **Historische kavelpatronen**
Zoals (hout)wallen, schurvelingen, tuinwallen, bloemdijken en graften
- **Historische aanleg van bossen**
(bijvoorbeeld sterrenbossen) en tuinen in formele of in landschappelijke stijl.
- **Grachten**
- **Kleine historisch waardevolle opstallen**
Historisch waardevolle bedrijfsgebouwtjes, bijvoorbeeld bakhuisjes, tabaksschuren en schaapskooien (ook als ze een nokhoogte van minder dan twee meter boven het maaiveld hebben).

Verdere bijzonderheden

Geef aan of er bijzonderheden zijn die bijdragen aan de waarden van het landgoed. Denk hierbij aan natuurwetenschappelijke waarden zoals vleermuisbomen of belopen dassenburchten. Geef hier verder de functie aan van de eventueel te rangschikken opstal.

Letter opstal

Neem hier de letter van die opstal over die u op de topografische kaart heeft gebruikt. De foto van deze opstal heeft hetzelfde terreinnummer en dezelfde letter.

Bouwjaar opstal

Geef aan in welk jaar de opstal is gebouwd.

Opstal functioneel

Vul ja of nee in, of de opstal al dan niet functioneel is voor het beheer en behoud van het landgoed.

Voorbeeld formulier 'Opgave Terreinen en opstallen'

2 Terreinen en opstallen op uw landgoed

Terreinnummer	Oppervlakte in ha	Code terreintype	Letter opstal	Bouwjaar opstal	Opstal functioneel	Open-gesteld	Kenmerkende elementen	Verdere bijzonderheden
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/> , <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/> J <input type="text"/> N	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2 van 2

6

Plan voor beplanting

U voegt eventueel een ‘Opgave Plan voor beplanting’ toe aan uw aanvraag voor rangschikking. Dit doet u als u houtopstanden gaat aanleggen. Meer over dit plan leest u in dit hoofdstuk.

Minimaal dertig procent van de oppervlakte van uw landgoed moet met houtopstanden (bos) of natuurterreinen bezet zijn. Een combinatie van terreinen met houtopstanden (bos) en natuur is ook mogelijk.

Is dat op dit moment nog niet zo, dan kunt u toch al rangschikking aanvragen. Gaat u houtopstanden aanleggen? Dan moet u wel een ‘Opgave Plan voor beplanting’ bij uw aanvraag voegen. Laat daarin zien dat u al bent begonnen met de feitelijke uitvoering van het plan. U moet binnen drie jaar na de rangschikking de houtopstanden hebben aangeplant. Gaat u landbouwgronden omvormen tot natuurterrein? Dan moet u een ‘Plan voor natuur’ maken. Zie verder hoofdstuk 7.

Stap 1: Vraag een kaart aan bij het kadaster

De adressen kunt u vinden op www.kadaster.nl. De kaart moet een schaal van ten hoogste 1:5000 hebben.

Stap 2: Geef op de kaart aan welke terreinen u wilt beplanten

Met een groene kleur geeft u op schaal-grootte de met houtopstanden bezette terreinen (percelen) aan.

Let op!

U moet deze terreinen ook al groen inkleuren op de topografische kaart.

Stap 3: Vul het formulier ‘Opgave Plan voor beplanting’ in

U kunt dit samen met de ‘Aanvraag Rangschikking van uw landgoed’ downloaden van www.mijn.rvo.nl. U mag ook zelf een formulier maken. Gebruik dan wel hetzelfde format.

Gegevens landgoed

Wat is de naam van uw landgoed? Vul hier dezelfde naam in als die u heeft ingevuld op het formulier ‘Aanvraag Rangschikking van uw landgoed’.

Wat is de oppervlakte en welke oppervlakte gaat u beplanten?

Vul in hectaren, aren en centiaren in:

- de oppervlakte die u laat rangschikken (dus zonder de opstallen en terreindelen die u niet wilt laten meetellen)
- de oppervlakte die u met houtopstanden gaat beplanten

Geplande werkzaamheden

Geef aan welke werkzaamheden staan gepland. Vermeld:

- omschrijving van de werkzaamheden (denk hierbij aan het uitzetten van plantvakken, voorbereidende grondwerkzaamheden en de uiteindelijke aanplant van de houtopstanden)
- datum aanvang werkzaamheden
- datum beëindiging werkzaamheden

Let op!

U moet binnen drie jaar na de rangschikking de houtopstanden hebben aangeplant. U zorgt zelf voor de noodzakelijke vergunningen of documenten om de aanplant te kunnen uitvoeren (o.a. aanlegvergunning/omgevingsvergunning, Wet ruimtelijke ordening (Wro), bestemmingsplan). Houd hierbij rekening met de termijnen van vergunningaanvragen van de verschillende instanties. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland toetst hier niet op. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij u.

Houtopstanden

Geef aan welke houtopstanden u gaat aanplanten:

- de soort beplanting
- het aantal per soort
- het plantverband (de afstand in meters tussen de plantrijen en de afstand in meters tussen de planten in de rij. Bijvoorbeeld 2 x 1,5 betekent: de afstand tussen de plantrijen is 2 meter en de planten in de rij staan 1,5 meter van elkaar.)

Verschillende beplantingsvakken

Homogene beplantingsvakken

Bij verschillende homogene beplantingsvakken geeft u op de kadastrale kaart die u moet bijvoegen, aan waar u welke soort aanplant.

Gemengd plantsoen

Gaat u in verschillende beplantingsvakken en met gemengd plantsoen werken? Dan kunt u dit aangeven in een aparte bijlage waarin u per genummerd beplantingsvak de samenstelling van het plantsoen aangeeft (soort en aantal) en in welk plantverband dit wordt aangelegd. Het corresponderende beplantingsvaknummer geeft u vervolgens aan op de kadastrale kaart die u moet bijvoegen.

7

Plan voor natuur

Gaat u landbouwgronden omvormen tot natuurterrein? Of is het terrein nog niet volledig tot natuurterrein ontwikkeld? Dan moet u een ‘Opgave Plan voor natuur’ met uw aanvraag meesturen.

Minimaal dertig procent van de oppervlakte van uw landgoed moet met houtopstanden (bos) of natuurterreinen bezet zijn. Een combinatie van terreinen met houtopstanden (bos) en natuur is ook mogelijk.

Is dat op dit moment nog niet zo, dan kunt u toch al rangschikking aanvragen. Gaat u landbouwgronden omvormen tot natuurterrein? Of is het terrein nog niet geheel tot natuurterrein ontwikkeld (er is nog geen sprake van een instandhouding-beheer)? Dan moet u wel een ‘Opgave Plan voor natuur’ bij uw aanvraag voegen. Laat daarin zien dat de betreffende landbouwgrond wordt ingericht of voldoende geschikt wordt gemaakt voor de ontwikkeling tot natuurterrein.

Gaat u houtopstanden aanleggen? Dan moet u een ‘Plan voor beplanting’ maken. Zie verder hoofdstuk 6.

Heeft u al een aanvraag ingediend voor de Subsidieregeling natuurbeheer (SN), of voor de Provinciale subsidieregeling natuurbeheer (PSN), of voor de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls voor natuur en landschap (SKNL)? Dan hoeft u het formulier ‘Opgave Plan voor natuur’ maar beperkt in te vullen.

Let op!

U moet de omvorming tot natuurterreinen meteen realiseren. U kunt dit in eerste instantie al doen door te verklaren dat elk gebruik van de grond dat de ontwikkeling tot natuurterrein kan belemmeren, is gestaakt (zie hierna onder 'Verklaring ontwikkeling natuurterrein'). U zorgt zelf voor de noodzakelijke vergunningen of documenten om de inrichtings- en beheermaatregelen te kunnen uitvoeren (o.a. omgevingsvergunning, Wet ruimtelijke ordening (Wro), bestemmingsplan en vergunningen van het waterschap). Houd hierbij rekening met de termijnen van vergunningaanvragen van de verschillende instanties. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland toetst hier niet op. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij u.

Vul het formulier 'Opgave Plan voor natuur' in

U kunt dit samen met de 'Aanvraag Rangschikking van uw landgoed' downloaden van www.mijn.rvo.nl. U mag ook zelf een formulier maken. Gebruik dan wel hetzelfde format.

Gegevens landgoed

Wat is de naam van uw landgoed?

Vul hier de naam in die u ook heeft ingevuld op het formulier 'Aanvraag Rangschikking van uw landgoed'.

Wat is de oppervlakte en welke oppervlakte landbouwgrond wilt u omvormen?

Vul in hectaren, aren en centiaren in:

- de oppervlakte die u laat rangschikken (dus zonder de opstallen en terreindelen die u niet wilt laten meetellen)
- de oppervlakte die u gaat omvormen tot natuurterrein

(P)SN- of SKNL-aanvraag

Heeft u voor de in te richten of om te vormen landbouwgronden al een aanvraag ingediend in het kader van de SN, PSN, of SKNL? Vul dan het (P)SN- of SKNL-aanvraagnummer in, en ga naar de volgende vraag.

Kwalitatieve verplichting

Als u in het kader van de (P)SN of SKNL een zogenaamde 'kwalitatieve verplichting' heeft ondertekend, dan kunt u dit hier aangeven. Beschikt u (nog) niet over een dergelijke verplichting? Dan moet u een 'Opgave Verklaring ontwikkeling natuurterrein' invullen en bijvoegen. U kunt dit formulier downloaden van www.mijn.rvo.nl

Wat moet er in een 'Plan voor natuur' staan?

Beschrijf of voeg bij de volgende onderdelen:

- beschrijf de huidige situatie van uw terrein (beginsituatie)
- het type natuurterrein dat u gaat ontwikkelen (zoals aangeduid in artikel 1, lid 1, onderdeel d van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928)
- geef aan welke inrichtings- of beheermaatregelen nodig zijn om de beoogde situatie te bereiken. Deze beschrijving moet u doen per type na te streven natuurterrein. Belangrijk is dat u zoveel mogelijk kwantitatieve gegevens aanlevert (bijvoorbeeld, hoeveel centimeter grond u afgraaft, hoeveel meter sloot u graaft, verlegt of juist dempt. Besteed, voorzover relevant, aandacht aan nieuwe afmetingen van sloten en watergangen, de grondverwerking (grondbalans) en de bewerkingsdiepte
- geef per type na te streven natuurterrein de oppervlakte aan waarop u de inrichtings- of beheersmaatregelen gaat treffen
- motiveer waarom u kiest voor deze manier van inrichting en beheer. En waarom u juist van deze maatregelen het gewenste resultaat verwacht. Een relevante factor hierbij kan het tijdstip zijn waarop de beoogde situatie gerealiseerd wordt of de effectiviteit van de maatregelen,
- geef aan wat de gewenste startdatum is van het (inrichtings)project en wat de

geplande einddatum is. Geef binnen deze periode bepaalde kritische data aan, bijvoorbeeld op 15 maart wordt de poel gegraven, eind april is de poel gevuld met water, jaarlijks verwijderen van de overvloed aan kroos

- geef op een kadastrale kaart aan welke terreinen u gaat omvormen tot natuurterrein en voeg deze als bijlage toe. Met een paars/roze kleur geeft u op schaal-grootte de om te vormen terreinen (percelen) aan

Let op!

U moet deze terreinen ook al paars/roze inkleuren op de topografische kaart.

Opgave Verklaring ontwikkeling natuurterrein

Met dit formulier verklaart u dat elk gebruik van de grond dat de ontwikkeling tot natuurterrein kan belemmeren, is gestaakt. U kunt dit formulier downloaden van www.mijn.rvo.nl. U hoeft dit formulier niet in te dienen als u tenminste voor dezelfde gronden al een zogenaamde 'kwalitatieve verplichting' voor de Subsidieregeling natuurbeheer (SN), of voor de Provinciale subsidieregeling natuurbeheer (PSN), of voor de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls voor natuur en landschap (SKNL) heeft ondertekend.

8

Kaart voor openstelling

Misschien wilt u uw landgoed openstellen voor publiek. Hiervoor moet u een verzoek doen bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. In dit hoofdstuk leest u hoe.

Wilt u uw landgoed openstellen voor publiek? Dat hoeft niet, maar kan wel. Er zijn dan extra fiscale faciliteiten. Maar u moet zich ook aan meer regels houden. Deze gaan over de minimale oppervlakte, over wegen, paden en bebording, afsluiting en toegangskaarten.

U moet hiervoor een speciaal verzoek doen. U doet dit via de 'Aanvraag Rangschikking als landgoed'. Zie verder hoofdstuk 9. De openstelling gaat in als uw verzoek bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland binnen is. Zie 'Rangschikking als landgoed: voorwaarden', hoofdstuk 8.

Stap 1: Vraag een extra topografische kaart aan

U kunt dit doen bij de RVO. U krijgt dan binnen binnen drie werkdagen een topografische kaart van schaal 1:10.000 van uw regio. Of van 1:2500 als uw landgoed kleiner dan vijf hectare is. U kunt ook een kopie gebruiken van de originele topografische kaart die u eerder voor de aanvraag zelf heeft gebruikt (zie hoofdstuk 3: In kaart brengen).

Stap 2: Teken de grens van opengesteld deel

Geef op de topografische kaart de grens van het opengestelde deel van uw landgoed aan, met een zwarte ononderbroken lijn.

Stap 3: Breng wegen en paden in kaart

Geef op de topografische kaart de wegen en paden in het opengestelde deel van uw landgoed aan. Doe dit met een transparante oranje kleur. Bereken daarna de totale lengte aan wegen en paden die voor het publiek toegankelijk zijn, en vermeld deze op de kaart. Zie ook de brochure 'Rangschikking als landgoed: voorwaarden', hoofdstuk 8.

Let op!

De minimum aantal voor wandelaars toegankelijke wegen en paden moeten gelijkmatig over het landgoed zijn verdeeld. Dit moet uit de kaart blijken. Er is geen sprake van een gelijkmatige verdeling, als uit de kaart blijkt dat meer dan de helft van de minimaal vereiste lengte aan paden en wegen, is gelegen aan de rand van het landgoed.

Stap 4: Geef de toegangsborden aan

U geeft de openstelling aan met borden. Laat op de topografische kaart zien waar u de borden heeft geplaatst.

Stap 5: Geef aan of u een deel gesloten houdt

Een gedeelte, ter grootte van maximaal 15 percent van het gerangschikte landgoed, mag voor bijzondere natuurwetenschappelijke of cultuurhistorische waarden tijdelijk of permanent voor het publiek worden afgesloten. Dit met inbegrip van een beperkte bufferzone. Geef deze delen met een aparte kleur aan op de kaart. Maak een bijlage waarin u duidelijk aangeeft waarom u dat wilt.

Stap 6: Als u uw landgoed openstelt op vertoon van toegangskarten

Ligt uw landgoed in de buurt van een stad? Of kan intensieve betreding uw landgoed schaden? Dan mag u uw landgoed openstellen op vertoon van toegangskarten. Deze karten moeten gratis of tegen een geringe toegangsprijs verkrijgbaar zijn in de directe omgeving van het landgoed. Maak een bijlage waarin u aangeeft waarom u toegangskarten wilt gebruiken en geef zo nodig aan hoeveel bezoekers uw landgoed per jaar heeft. Zie voor meer informatie de brochure 'Rangschikking als landgoed: voorwaarden', hoofdstuk 8.

9

De aanvraag-procedure

U heeft alle bijlagen voor uw aanvraag klaar. U hoeft nu alleen nog de aanvraag zelf in te vullen. U kunt de 'Aanvraag Rangschikking van uw landgoed' downloaden bij de RVO: www.mijn.rvo.nl

Stap 1: Rond de aanvraag af

Vul de aanvraag in. Ondertekent een gemachtigde de aanvraag? Vergeet dan niet een machtiging mee te sturen. Gebruik hiervoor het formulier 'Melding Machtiging Natuurschoonwet 1928'. U kunt deze downloaden bij de RVO: www.mijn.rvo.nl

Stap 2: Verzamel alle bijlagen

Controleer of u alle bijlagen heeft voordat u de aanvraag opstuurt. Controleer of alle bijlagen voorzien zijn van de naam van het landgoed, uw naam en de datum.

Wat als uw landgoed al gerangschikt is en u wilt er een stuk aan toevoegen?

Kleur dan op het aanvraagformulier bij vraag 2.2 het juiste rondje in. Maak in elk geval nieuwe kaarten. Geef verder alle informatie die nodig is om het nieuwe stuk te rangschikken. Maar als er bovendien iets is gewijzigd in het deel van uw landgoed dat al was gerangschikt, doe dan de aanvraag voor uw landgoed in zijn geheel opnieuw.

Stap 3: Verstuur de aanvraag

Heeft u alles bij elkaar? Stuur dan het aanvraagformulier samen met alle bijlagen in drievoud naar:

**Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland**
Natuurschoonwet
Postbus 965
6040 AZ Roermond

Eén van de drie exemplaren van de aanvraag die u naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland stuurt, moet bestaan uit de originele ondertekende (aanvraag)formulieren. Vergeet niet voor uzelf een kopie te maken van de gehele aanvraag.

Stap 4: In behandeling

Dit neemt geruime tijd in beslag. Is uw aanvraag compleet, dan krijgt u binnen zestien weken de beschikking toegestuurd op het contactadres dat u heeft opgegeven.

De Belastingdienst en provincie controleren ondertussen naast de natuurlijke en landschappelijke aspecten ook de kadastrale gegevens ter plaatse. Zij proberen uw landgoed gezamenlijk te bezoeken.

U kunt tijdens het bezoek uitleg geven bij uw aanvraag. Zijn de topografische kaarten en de beschrijving van uw landgoed niet volledig, dan kunt u kleine veranderingen ter plaatse aanbrenge. Bij grote wijzigingen is het mogelijk dat u een geheel nieuwe (aangepaste) aanvraag met de benodigde bijlagen in drievoud moet opsturen naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Postbus 40225 | 8004 DE Zwolle

Meer informatie?

088 042 42 42 (lokaal tarief) | mijn.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | maart 2014

Publicatienummer: RVO-1632-14/BF15896

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert ondernemers bij duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie. RVO.nl is een onderdeel van met ministerie van Economische Zaken. De opdrachtgever is verantwoordelijk voor de inhoud, Economische Zaken verantwoordelijk voor de organisatie.